

GRANSKNINGSRAPPORT INTERN KONTROLL 2022

Miljönämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Uppföljning av kontrollaktiviteter.....	4
Kommungemensamma kontrollaktiviteter	4
Nämndspecifika kontrollaktiviteter	8
Uppföljning av förbättringsåtgärder från tidigare år.....	12
Utvärdering av nämndens sammanvägda interna kontrollarbete	13

Sammanfattning

Miljöförvaltningens redovisning av granskningen av det interna kontrollarbetet för förvaltningen och miljönämnden avseende år 2022. Utgångspunkten för granskningen har varit de kammungemensamma samt nämndspecifika kontrollaktiviteter som återfinns i handlingsplan för intern kontroll år 2022 och som antogs av miljönämnden 2022-01-27 § 6.

De kammungemensamma kontrollaktiviteterna som har granskats är:

- Hantering av konvertering enligt LAS och företrädesrätt enligt LAS
- Kunskaper om och tillämpning av lagstiftning, rutiner och digitala kommunikationsverktyg i förhållande till offentlighet, sekretess och informationssäkerhet
- Framtagande av styrdokument samt säkerställande efterlevnad av beslutade styrdokument

De nämndspecifika kontrollaktiviteterna som har granskats är:

- Fakturering - följsamhet mot regler och riktlinjer
- Tillsyn av årliga miljörapporter

Av totalt fem kontrollaktiviteter har det hittats avvikelser i en av dem. Resultatet av kontrollaktiviteten rörande framtagandet av styrdokument samt efterlevnad av beslutade styrdokument visar att det finns små brister i miljöförvaltningens expediering av beslut för kännedom. Avvikelsen bedöms däremot som liten då miljöförvaltningens administration upprättade en rutin för expediering av beslut för kännedom under första kvartalet 2022 och rutinen var inte i bruk under kontrollperioden för kontrollaktiviteten. Som åtgärd föreslås att miljöförvaltningen ser över rutinen under 2023 för att säkerställa att ingen information går förlorad.

Miljönämnden har också följt upp åtgärderna från intern kontroll 2021 och resultatet visar att miljönämnden har slutfört två av tre åtgärder, det kvarstår för miljödirektören att genomföra den kommunala utbildningen. Miljödirektören rekommenderas att genomföra utbildningen under 2023. Sammanfattningsvis ger den interna kontrollen ett helhetsintryck av att fungera bra inom miljönämnden och miljöförvaltningen.

Uppföljning av kontrollaktiviteter

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollaktivitet
Att rutiner och systemstöd för hantering av konvertering och företrädesrätt enligt LAS inte är ändamålsenliga och/eller kända i organisationen vilket kan leda till bristfällig hantering av anställningar	4. Sannolik	3.Kännbar	12 	Hantering av konvertering enligt LAS och företrädesrätt enligt LAS
Att sekretessbelagd eller annan känslig information hanteras felaktigt och riskerar att röjas	3. Möjlig	3.Kännbar	9 	Kunskaper om och tillämpning av lagstiftning, rutiner och digitala kommunikationsverktyg i förhållande till offentlighet, sekretess och informations säkerhet
Att styrdokument inte tas fram på rätt sätt och/eller inte efterlevs	3. Möjlig	3.Kännbar	9 	Framtagande av styrdokument samt säkerställande efterlevnad av beslutade styrdokument

Risk: Att rutiner och systemstöd för hantering av konvertering och företrädesrätt enligt LAS inte är ändamålsenliga och/eller kända i organisationen vilket kan leda till bristfällig hantering av anställningar

Kontrollaktivitet: Hantering av konvertering enligt LAS och företrädesrätt enligt LAS

Beskrivning av kontrollaktivitet

Lag om anställningsskydd, förkortat LAS, är i Sverige den lag som reglerar anställningsförhållandet, bland annat vilka regler som gäller vid anställning, uppsägning och avskedande. I Lunds kommun gäller att anställningsförfarandet ska följa rutiner för hantering av konvertering enligt LAS § 5 a samt AB § 4 mom. 4. och rutin för hantering företrädesrätt enligt LAS §§ 25-27 samt AB § 35.

Om rutinerna inte följs och anställningar konverteras till tillsvidareanställningar på grund av ouppmärksamhet eller bristande rutiner kan organisationen drabbas både ekonomiskt, förtroendemässigt men det riskerar också att innebära att verksamheten innehar felaktig eller bristfällig kompetens.

Syftet med kontrollaktiviteten är att inventera hur väl Lunds kommuns rutiner följs samt hur systemstöd och andra förutsättningar bidrar till en korrekt hantering av konvertering och företrädesrätt enligt LAS enligt gällande lagstiftning.

Frågeställningar

- Hur ser kunskaper/kompetens rörande hantering av konvertering och företrädesrätt enligt LAS ut i organisationen?
- Följer organisationen rutinerna för konvertering och företrädesrätt?
- Hur ser förutsättningarna i form av exempelvis systemstöd, anvisningar, säkrande av kompetens gällande regler för LAS ut?

Metod

Enkät
Inventering

Resultat

Miljönämndens bevakningslistor har tagits fram och granskats, inget som behövde hanteras har upptäckts, vilket innebär att det inte förekommer någon avvikelse. Nämnden har få tidsbegränsade anställningar som i sin tur leder till att en god kontroll finns.

HR-enheten har utökat stödet till nämnden, vilket kommer att underlätta kontrollen enligt nya LAS regler. HR personal finns tillgänglig vid behov och kan delta i samband med nyrekrytering.

I och med att lagstiftningen förändras inom LAS den 1 oktober 2022 kommer utbildning att genomföras för chefer.

Sammanfattningsvis visar resultatet av genomförd granskning att det inte förekommer några avvikelser gällande hantering av konvertering enligt LAS och företrädesrätt enligt LAS.

Sammanfattande bedömning

● Ej avvikelser

Risk: Att sekretessbelagd eller annan känslig information hanteras felaktigt och riskerar att röjas

Kontrollaktivitet: Kunskaper om och tillämpning av lagstiftning, rutiner och digitala kommunikationsverktyg i förhållande till offentlighet, sekretess och informations säkerhet

Beskrivning av kontrollaktivitet

I Lunds kommun hanteras stora mängder information av olika slag, alla med olika behov av skydd. Kommunen har tagit fram juridiska riktlinjer inklusive klassificering av information samt hur verksamheter och medarbetaren ska förhålla sig till hanteringen av sin information, däribland sekretessklassade uppgifter och användandet av digitala samarbetsytor.

Nya arbetssätt kombinerat med en ökad digitalisering och ständigt nya kommunikationsmöjligheter såsom införandet av Teams har medfört ett nytt beteende hos medarbetaren, både hur och var informationen kan och förväntas vara tillgänglig. I

takt med ökad digitalisering och tillgängliggörandet av information ökar även kraven på att verksamheterna har kontroll över sin information och att hanteringen är laglig och följer Lunds kommuns informationshanteringskrav. Mot bakgrund av detta behöver verksamhetens och medarbetarens medvetenhet kring lagstiftning, rutiner och lämpligheten att använda digitala kommunikationsverktyg följas upp.

Syftet med granskningen är att mäta organisationens mognad och medvetenhet i hanteringen av konfidentiell/sekretessbelagd information oavsett i vilket sammanhang den förekommer.

Frågeställningar

- Hur utbredda och förankrade är organisationens kunskaper och kompetens rörande offentlighet och sekretess samt hantering av handlingar?
- Hur ser medarbetares och chefers attityder och beteenden rörande informationssäkerhet och hantering av handlingar ut?
- Hur ser organisationens förutsättningar ut för att kunna följa gällande juridiska riktlinjer och lagar om offentlighet, sekretess och hantering av allmänna handlingar?

Metod

Kartläggning
Intervju

Resultat

Miljöförvaltningen hanterar en stor mängd olika dokument och har en informationsredovisning som stöd för dokument- och ärendehantering inom nämndens verksamhetsområden.

En kommungemensam enkät med frågor om sekretessreglerad information besvarades under våren av miljödirektören på miljöförvaltningen. Enkätundersökningen kompletterades med fördjupande gruppintervjuer med utsedda tjänstepersoner i förvaltningen.

- Känner du dig trygg i att skilja mellan vad som är, respektive inte är, sekretessreglerad information i ditt arbete? *100% ja*
- Hanterar du typiskt sett sekretessreglerad information i ditt arbete? *100% ja*
- Oavsett när, var och i vilken form du hanterar den - känner du dig helt säker på hanteringen av sekretessreglerad information? *100% ja*
- Händer det att du hanterar sekretessreglerad information på någon annan utrustning än den som Lunds kommun tillhandahåller? *100% nej.*
- Anser du att det finns tillräckligt med information, utbildningar och stöd att tillgå för att kunna hantera sekretessreglerad information korrekt? *100% ja*

Vid gruppintervjuerna framkom önskemål från flertalet förvaltningar att kommunkontoret ska erbjuda utbildning till alla nyanställda inom området samt även uppföljande utbildning för samtliga medarbetare i kommunen som hanterar denna typ av information. I takt med ökad digitalisering och tillgängliggörandet av information ökar kraven på att verksamheterna har kontroll över sin information och uppfyller de krav som lagstiftningen ställer.

Miljöförvaltningen har en god kompetens rörande offentlighet och sekretess samt

hantering av offentliga handlingar. Generellt hanterar miljöförvaltningen väldigt få sekretessärenden och i de fall där osäkerhet förekommer rådfrågas alltid förvaltningens jurister. Förvaltningen har även rutiner för sekretessärenden som uppdateras en gång om året av administrationen i samråd med juristerna, således har organisationen goda förutsättningar för att kunna följa gällande juridiska riktlinjer och lagar om offentlighet, sekretess och hantering av allmänna handlingar.

Sammanfattningsvis visar resultat att det inte förekommer några avvikelser.

Risk: Att styrdokument inte tas fram på rätt sätt och/eller inte efterlevs

Kontrollaktivitet: Framtagande av styrdokument samt säkerställande efterlevnad av beslutade styrdokument

Beskrivning av kontrollaktivitet

Styrdokument ska tas fram i enlighet med det av kommunfullmäktige beslutade Program för styrning (beslutat 2020-01-30). Tas dessa inte fram på rätt sätt är risken att det finns konflikter med redan gällande styrdokument samt att de inte efterlevs. Konsekvenserna kan bli en ineffektiv organisation med onödig administration samt målkonflikter och/eller målförmörkelse som kan påverka utvecklingen av verksamheten.

Syftet med kontrollaktiviteten är att utvärdera genomslaget och efterlevnaden av kommunfullmäktiges antagna program för styrning.

Frågeställningar

- Tas styrdokument fram på rätt sätt enligt det av kommunfullmäktige beslutade Program för styrning?
- Är styrdokumentet lätt tillgängliga för berörda medarbetare?
- Säkerställer förvaltningen att beslutade styrdokument implementeras?

Frågorna besvaras med hjälp av självskattning.

Metod

Kartläggning
Inventering

Resultat

Granskningen av denna kontrollaktivitet har bestått av två delar där den första delen var att kontrollera om miljönämnden eller miljöförvaltningen tagit fram egna styrdokument under kontrollperioden och den andra delen var att kontrollera kännedom om kommunövergripande styrdokument.

Under kontrollperioden har miljönämnden fastställt tre styrdokument:

- Verksamhetsplan för 2022
- Tillsynsplan för 2022
- Handlingsplan intern kontroll 2022

Miljöförvaltningen har inom förvaltningen tagit fram följande styrdokument under kontrollperioden:

- Kontrollplan för livsmedelskontroll

Samtliga dokument är tillgängliga på förvaltningens nätverksplats och/eller i verksamhetssystemet W3D3. Både nämnden och förvaltningen har fått information om Program för styrning och styrdokumentet är också lättillgängligt för samtliga.

Gällande steg två i granskningen, kontroll av kännedom om kommunövergripande, visar kontrollen att sex av åtta kommunövergripande dokument har kommunicerat till miljönämnden. Resultat av inventeringen visar att Lunds kommuns strategiska lokalförsörjningsplan samt handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck inte har redovisats för miljönämnden. Samtliga beslut som skickats till miljönämnden för verkställighet eller för kännedom registreras alltid i förvaltningens verksamhetssystem W3D3, antingen som enskilt ärende eller som en enskild handling, och redovisas sedan för miljönämnden i ett samlingsärende, meddelande till miljönämnden. Varken lokalförsörjningsplanen eller handlingsplan mot hedersrelaterat våld finns registrerade i W3D3 och återfinns inte heller i några register. Vad detta beror på går inte att urskilja efter inventering, men beror med största sannolikhet på en bugg i systemet eller den mänskliga faktorn. Dock är båda styrdokumenterna skickade för kännedom och information om dessa har spridits genom andra medier till förvaltningen. Efter den interna kontrollen 2021 konstaterades det att administrationen behövde se över sina rutiner för expediering av beslut för kännedom. Detta arbete påbörjades och avslutades under första kvartalet 2022. Rutinen var dock inte på plats förrän i slutet av kvartalet och kan således inte bedömas som otillräckligt baserat på resultatet av denna kontrollaktivitet då båda dessa styrdokument har expedierats under början av det första kvartalet.

Den sammanfattade bedömningen av denna kontrollaktivitet blir delvis en avvikelse. Miljönämnden har god kännedom om Program för styrning och förvaltningen har en rutin för expediering av beslut för kännedom. Däremot bör förvaltningen se över rutinen under 2023 för att säkerställa att ingen information går förlorad.

Åtgärder

För att säkerställa korrekt expediering och spridning av information ska administrationen se över sina rutiner och tillförsäkra att samtliga beslut för kännedom når hela förvaltningen.

Sammanfattande bedömning

■ Avvikelser

Nämndspecifika kontrollaktiviteter

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollaktivitet
Att fakturering inte sker på korrekt sätt	3. Möjlig	3. Kännbar	9 	Fakturering - följsamhet mot regler och riktlinjer
Att tillståndspliktiga verksamheter inte får sin tilldelade tillsyn och att	3. Möjlig	3. Kännbar	9 	Tillsyn av årliga miljörapporter

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollaktivitet
granskningsstatusen av miljörapporter i Svenska Miljörapporteringsportalen inte fastställs				

Kontrollaktivitet: Fakturering - följsamhet mot regler och riktlinjer

Beskrivning av kontrollaktivitet

Miljönämnden ska enligt lagstiftningen följa utvecklingen av miljö- och hälsoskyddsfrågorna i kommunen samt främja en för individen god hälsa och optimal miljö med tyngdpunkt på fysiska miljöfaktorer. I sitt arbete utför myndigheten tillsyn och har enligt lag rätt att ta ut en avgift för sitt arbete. Det finns risk för att fakturering inte sker i rätt tid eller inte alls och att debiterade avgifter inte följer beslutade taxor eller avtal. Detta kan leda till ökad administration när rättelser måste ställas ut och förtroendet för kommunen kan skadas. Det kan också innebära förlorade intäkter.

Syftet med kontrollaktiviteten är att säkerställa att myndigheten följer regler och riktlinjer avseende fakturering.

Frågeställningar

- Finns det rutiner för fakturering?
- Sker fakturering på rätt sätt enligt beslut?
- Faktureras klagomålsärenden löpande?

Metod

Stickprov
 Intervju
 Inventering

Resultat

Följande kontrollaktivitet har granskats genom en inventering av befintliga rutiner, stickprov av fakturerade beslut samt korta intervjuer med handläggare för klagomålsärenden. Miljönämnden har en rutin för fakturering som tydligt redogör för processen samt hur beslut ska konteras och faktureras. Rutinen uppdateras en gång om året eller vid behov av administrationen.

Stickprov av fakturor registrerade i kommunens ekonomisystem Raindance visar att fakturering sker enligt rutin och samtliga kontrollerade fakturor överensstämmer med beslutsunderlaget.

Resultatet av kortare intervjuer gällande debitering vid klagomålsärenden visar att förvaltningen deldebiterar ärenden som pågår en längre tid. Det är främst hälsoskydd som handlägger klagomålsärenden. Hälsoskydd har en enskild rutin för klagomål som tydligt konstaterar att klagomålsärenden ska deldebiteras i de fall ärendet fortgår längre än ett år. Debiteringen av klagomålsärenden sker i slutet av året. Miljöskydd har inte en enskild rutin för klagomålshantering, men i de fall där klagomål pågår en längre tid så debiteras ärendet löpande.

Sammanfattningsvis konstateras det att miljöförvaltningen följer regler och riktlinjer för fakturering och kontrollaktiviteten utgör inte en avvikelse.

Sammanfattande bedömning

- Ej avvikelser

Kontrollaktivitet: Tillsyn av årliga miljörapporter

Beskrivning av kontrollaktivitet

Miljörapport är en årlig rapport som den som driver en miljöfarlig verksamhet i Sverige som är tillståndspliktig är skyldig att lämna till sin tillsynsmyndighet. Kravet att göra en miljörapport finns i miljöbalkens 26 kap 20 §. Syftet med miljörapporter är bland annat att ge tillsynsmyndigheten ett bra underlag för tillsyn av verksamheten och kravet regleras i miljöbalkens 26 kap 20 §. Rapporten ger också verksamhetsutövaren en bild av hur väl verksamheten följer villkoren för verksamheten och kan stärka egenkontrollen. Det är också utifrån dessa rapporter som Naturvårdsverket hämtar uppgifter till några av deras internationella rapporteringar. Miljörapporten ska avse hela det föregående verksamhetsåret och lämnas in till tillsynsmyndigheten senast den 31 mars året därefter.

I miljöförvaltningens tillsynsuppdrag ingår årlig tillsyn av miljörapporter från tillståndspliktiga verksamheter och varje år får förvaltningen in 29 rapporter som ska handläggas. Handläggarna kontrollerar och granskar att verksamheterna uppfyller kraven i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2016:8) om miljörapport och uppdaterar sedan granskningsstatusen på rapporten i Svenska Miljörapporteringsportalen.

Vid bristande eller felaktig handläggning riskerar förvaltningen tappat förtroende och om granskningsstatusen inte uppdateras i miljörapporteringsportalen trots att handläggningen är avslutad så ser det ut som att förvaltningen inte har fullföljt sitt tillsynsuppdrag.

Syftet med kontrollaktiviteten är att säkerställa att förvaltningen utför sitt tillsynsuppdrag avseende miljörapporter på korrekt sätt och att rapporteringen slutförs.

Frågeställningar

- Har samtliga miljörapporter för 2021 inkommit och kontrollerats? Om inte, specificera varför.
- Har granskningsstatusen i Svenska Miljörapporteringsportalen uppdaterats?

Metod

Stickprov
Inventering
Utdata från system

Resultat

Följande kontrollaktivitet har kontrollerats genom granskning av den registrering som miljöförvaltningens handläggare gör i Svenska Miljörapporteringsportalen. Kontrollen genomfördes den 25 november 2022 och visade att samtliga miljörapporter för de tillståndspliktiga verksamheterna i kommunen har inkommit i tid. Miljöförvaltningen har granskat 21 av totalt 26 rapporter och granskningsstatusen är uppdaterad.

Miljöförvaltningen har begärt in kompletteringar i 4 fall. För 8 av miljörapporterna har granskningsmail utgått från portalen, vilket innebär att verksamhetsutövaren har informerats om att granskningen är genomförd. De resterande rapporterna kommer att granskas under december månad. Vidare kommer också granskningsmail skickas till samtliga registrerade verksamheter för granskning av årsrapporter 2022.

Baserat på det kontrollerade underlaget konstateras det att miljöförvaltningen utför sitt tillsynsuppdrag avseende miljörapporter på ett korrekt sätt och den sammanfattade bedömningen av kontrollaktiviteten blir således att det inte förekommer några avvikelser.

Sammanfattande bedömning

- Ej avvikelser

Uppföljning av förbättringsåtgärder från tidigare år

Följande åtgärder togs fram efter kontrollarbetet 2021:

- Oklarheter kring laghänvisningar i delegationsordningen bör korrigeras
- Administrationen ska ta fram rutiner för expediering av beslut som skickas från KS och KF för kännedom
- Miljödirektören ska så fort som möjligt delta i kommunens interna arbetsmiljöutbildning, senast i juni 2022.

Två av tre åtgärder har genomförts. Miljönämnden beslutade den 11 november 2022 om en ny och uppdaterad delegationsordning och administrationen har tagit fram en rutin för expediering av beslut som skickas för kännedom. Den tredje åtgärden inte genomförts, miljödirektören har inte genomfört kommunens interna arbetsmiljöutbildning under 2022. Samtliga utbildningstillfällen har inträffat samtidigt som andra åtagande och deltagande på utbildningen har därför uteblivit. Sammanfattningsvis bör miljödirektören genomföra utbildningen under 2023.

Utvärdering av nämndens sammanvägda interna kontrollarbete

Miljöförvaltningens arbete med intern kontroll 2022 har fungerat bra. Ansvarsfördelningen på förvaltningen är tydlig och medarbetarna som är involverade i arbetet vet var de ska vända sig vid oklarheter. Den interna kontrollmiljön är också väldigt bra på miljöförvaltningen. Miljöförvaltningen har under 2022 genomfört en omorganisation och det interna kontrollarbetet som tidigare genomfördes av samordningsgruppen genomförs nu av förvaltningens ledningsgrupp. I ledningsgruppen sitter avdelningscheferna tillsammans med miljödirektören, förvaltningssamordnaren samt IKT-samordnaren. Ledningsgruppen ansvarar för riskbedömningen, och tar tillsammans med nämndsekreteraren fram förslag på möjliga kontrollpunkter och gör en bedömning på vilka som utgör störst risker. Efter bedömningen presenteras ett förslag på kontrollaktiviteter för nästkommande år. Efter riskbedömningen och framtagande av kontrollpunkterna så utarbetas mål och kontrollaktiviteter till varje punkt. Miljöförvaltningen har gjort bedömningen att två till tre nämndspecifika kontrollpunkter är rimligt och de tillsammans med de kommungemensamma kontrollaktiviteterna utgör en god grund för intern kontroll. Överlag fungerar arbetet med att ta fram kontrollpunkter bra på förvaltningen.

Kommunikationen mellan verksamhetsområdena på miljöförvaltningen avseende intern kontroll fungerar bra. Information om intern kontroll, både om aktiviteter för nästkommande år och resultatet av årets interna kontroll förmedlas alltid. Förvaltningen får information om intern kontroll på arbetsplatsträffarna samt på samordningsgruppens möten. Miljönämndens presidium informeras på deras presidiemöten och miljönämnden informeras löpande under året om verksamhets- och ekonomiuppföljningar som kontinuerligt och systematiskt genomförs.

Utvärdering och uppföljning av intern kontroll 2022 har fungerat bra. Miljöförvaltningen är kommunens minsta förvaltning, vilket ibland medför problem gällande de kommungemensamma kontrollaktiviteterna. Aktiviteter som är bra för större förvaltningar kan vara svårare för mindre förvaltningar att genomföra, alternativt kan de bli för smala för att granska. I årets kontroll blev det tydligt gällande kontrollaktiviteten för LAS då miljöförvaltningen har få tidsbegränsade anställningar och generellt färre anställda vilket medförde att kontrollaktiviteten blev väldigt smal, om än viktig. Baserat på kontrollaktiviteterna så bedöms uppdelningen av arbetet som god och samarbetet har fungerat väl.